

Menu

- [Inheritance](#)
- [Divorce and legal separation](#)
- [Property in marriage & civil partnerships](#)
- [Parental responsibility - child custody and contact rights](#)
- [Moving/settling abroad with children](#)
- [Parental child abduction](#)
- [Family maintenance](#)
- [Cross-border placement of a child including foster family](#)
- [European payment order](#)
- [Court fees concerning European Payment Order procedure](#)
- [Small claims](#)
- [Court fees concerning Small Claims procedure](#)
- [Insolvency/bankruptcy](#)
- [Securing assets during a claim in EU countries](#)
- [Civil cases](#)
- [Criminal cases](#)
- [Judicial auctions](#)
- [Videoconferencing](#)
- [Mediation](#)
- [Legal aid](#)
- [Online forms](#)
- [Where and how](#)
- [Legal systems - EU and national](#)
- [European Judicial Atlas in civil matters](#)
- [Defendants \(criminal proceedings\)](#)
- [Victims of crime](#)
- [Fundamental rights](#)
- [Public documents](#)
- [Rights of minors in court proceedings](#)
- [Access to justice in environmental matters](#)
- [EU law](#)
- [Impact of COVID-19 on the justice field](#)
- [National legislation](#)
- [International law](#)
- [Publication of official announcements](#)
- [Consumer Law Database](#)
- [Glossaries and translations](#)
- [EU case law](#)
- [European Case Law Identifier \(ECLI\)](#)
- [European Case Law Identifier \(ECLI\) search engine](#)
- [Freedom of movement and other Union citizens' rights](#)
- [National case law](#)
- [International case law](#)
- [Business registers – search for a company in the EU](#)
- [Business registers in EU countries](#)
- [Land registers - EU level](#)
- [Land registers in EU countries](#)
- [Bankruptcy and insolvency registers](#)
- [Bankruptcy & insolvency registers - search for insolvent firms in the EU](#)

Types of legal professions

Lawyers

Notaries

Legal translators/interpreters

Find an expert

Forensic experts

Mediators

Training of legal practitioners

European Judicial Network in civil and commercial matters

European Judicial Network in criminal matters

Eurojust

European Law Institute

EuroPris

Other material

Other material

Member State: Latvia

Title: What we should know for advertising not to mislead us

Emanating from: Latvijas Vēstnesis, „Par likumu un valsti”

URL: <http://www.lvportals.lv/visi/skaidrojumi/255196-kas-ir-jazina-lai-reklama-mus-nemaldinatu/>

Keywords: comparative advertising, misleading advertising

PDF:

Directive Articles

Misleading and Comparative Advertising Directive, [Article 2, \(b\)](#), Misleading and Comparative Advertising Directive, [Article 2, \(c\)](#)

Headnote

Amongst other things, the article explains the notions of “misleading advertising”, “comparative advertising” and gives examples of these two types of advertising. The article also mentions some practices that should not be considered comparative advertising.

General Note

Please note that some of the legal provisions or their numbering cited in the article may have changed!

Full text

Kas ir jāzina, lai reklāma mūs nemaldinātu

Laura Platace,

LV portāls

25.04.2013

Izdarot izvēli, patērētājam ir jābūt vērīgam un uzmanīgam, it īpaši situācijā, kad preces piedāvā par pazeminātu cenu – jāizvērtē, vai tiešām pirkums patērētājam būs izdevīgs, un jāpārbauda arī atlaides patiesums.

ĪSUMĀ

Reklāma:

- jābūt likumīgai, patiesai un objektīvai;
- nedrīkst izplatīt maldinošu reklāmu;
- salīdzinošu reklāmu drīkst veidot atbilstoši godīgas konkurences principiem;
- patērētājam ir jābūt vērīgam un uzmanīgam, izdarot izvēli par pirkumu;
- patērētājam ir tiesības ziņot par reklāmu, kas neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un var aizskart patērētāja intereses.

Ik dienu patērētājs sastopas ar dažādiem reklāmas paziņojumiem televīzijā, laikrakstos, uz ielas u.c. vietās, tādēļ svarīgi ir zināt savas kā patērētāja tiesības, lai pasargātu sevi no reklāmas ietekmē radītiem pārpratumiem. Reklāmas jomu reglamentē Reklāmas likums un kopš 2008.gada 1.janvāra arī Negodīgas komercprakses likums, kas attiecas ne tikai uz reklāmām, bet arī uz jebkādu citu veidu preču vai pakalpojumu popularizēšanu. Papildu prasības ir noteiktas arī citos tiesību aktos.

LV portāls skaidro, kādi ierobežojumi pastāv reklāmas jomā, kas ir jāievēro reklāmas devējam un kas ir jāzina patērētājam, lai reklāma viņu nemaldinātu.

Reklāmas prasības un ierobežojumi

Reklāma likuma izpratnē ir ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums vai pasākums, kura nolūks ir veicināt preču vai pakalpojumu popularitāti vai pieprasījumu (Reklāmas likuma 1.pants). Tostarp Reklāmas likuma 3.pants paredz, ka reklāmai ir jābūt:

- likumīgai, patiesai un objektīvai;
- tā veidojama saskaņā ar godprātīgu reklāmas praksi;
- reklāma nedrīkst mazināt sabiedrības uzticēšanos reklāmai;
- jāatbilst godīgas konkurences principiem;
- atļauts iekļaut tikai tādus paziņojumus vai vizuālos attēlus, kas nepārkāpj ētikas, humānisma, morāles, tīkumības un pieklājības normas.

Reklāmā nav pieļaujama vardarbības un kara propaganda, un reklāmā ir aizliegts:

1. paust diskrimināciju pret cilvēku viņa rases, ādas krāsas, dzimuma vai citu apstākļu dēļ;
2. izmantot baiļu vai māņticības radīto ietekmi;
3. izmantot personas uzticēšanos un viņa pieredzes vai zināšanu trūkumu;
4. attēlot, izmantot vai citādi minēt fizisko personu vai tās īpašumu bez šīs personas piekrišanas;
5. nomelnot, noniecināt vai izsmiet citu personu, tās darbību, nosaukumu, preces vai pakalpojumus, preču zīmes;
6. izmantot citas personas vārdu, uzvārdu, nosaukumu vai citādu identificējošu apzīmējumu bez personas piekrišanas;
7. atdarināt cita reklāmas devēja reklāmas tekstu, lozungu un citus speciālos efektus bez tā piekrišanas vai arī veikt citāda veida darbības, kas var izraisīt neskaidrības vai maldināt par reklāmas devēju, reklamējamām precēm vai pakalpojumiem (Reklāmas likuma 4.panta 2.daļa).

Kopumā reklāmas jomā pastāv diezgan daudz ierobežojumu. Papildu prasības reklāmas jomā vēl ir bērniem paredzētajām reklāmām vai reklāmām, kuras

veidotas ar bērnu piedalīšanos, kā arī reklāmām, kurās reklamē tabakas izstrādājumus un alkoholu, u.c.

"Reklāmas jomā pastāv aizliegums – nedrīkst izplatīt maldinošu reklāmu."

Reklāmas jomas prasību ievērošanu uzrauga Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC), Konkurences padome, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, zāļu reklāmas jomā – Veselības inspekcija, veterināro zāļu jomā – Pārtikas un veterinārais dienests (PVD).

Maldinoša un salīdzinoša reklāma

Reklāmas jomā pastāv vēl kāds aizliegums – nedrīkst izplatīt maldinošu reklāmu. Tā ir reklāma, kura jebkādā veidā, ieskaitot tās pasniegšanas veidu, tieši vai netieši maldina vai varētu maldināt, kura sava maldinošā rakstura dēļ varētu ietekmēt personas ekonomisko rīcību vai kura kaitē vai varētu kaitēt konkurentam (Reklāmas likuma 8.panta 2.daļa). Piemēram, maldinoša reklāma var būt par preces cenu un nosacījumiem, kā precī piegādā patērētājam, kā arī par preces izcilajām īpašībām, kas neatbilst patiesībai.

PTAC Komunikāciju daļa norāda, ka tāpat speciāli noteikumi ir attiecībā uz salīdzinošu reklāmu. Tā savukārt ir reklāma, kurā izmantots salīdzinājums, kas tieši vai netieši norāda uz konkurentu vai konkurenta piedāvātajām precēm vai pakalpojumiem (Reklāmas likuma 9.panta 1.daļa). Tā ir atļauta, ja salīdzinājumu veido atbilstoši godīgas konkurences principiem, izmantojot faktus, kurus var pierādīt.

Patērētājam ir jābūt vērtīgam

PTAC Komunikāciju daļa aicina: patērētājam vienmēr, pirms izdarīt izvēli, piemēram, iegādāties kādu preci vai pakalpojumu, balstoties uz reklāmā sniegto informāciju, pirmkārt, ir jāizvērtē piedāvājums un tā atbilstība. Otrkārt, patērētājam ir jābūt vērtīgam un uzmanīgam, izdarot izvēli, it īpaši situācijā, kad preces piedāvā par pazeminātu cenu – jāizvērtē, vai tiešām pirkums patērētājam būs izdevīgs, un jāpārbauda arī atlaides patiesums.

Zāļu reklamēšanas jomā Veselības inspekcijas Komunikācijas daļa norāda, ka Latvijā iedzīvotājiem būtu jāpievērš pastiprināta uzmanība gadījumos, kad zāļu reklāmā ir iekļauta informācija, ko atbilstoši tiesību aktiem ir aizliegts ievietot un kas var maldināt iedzīvotājus. Sabiedrībai paredzētajā zāļu reklāmā aizliegts iekļaut dažādu informāciju, tā ir noteikta Ministru kabineta noteikumos Nr.378 "Zāļu reklamēšanas kārtība un kārtība, kādā zāļu ražotājs ir tiesīgs nodot ārstiem bezmaksas zāļu paraugus" 18.punktā. Piemēram, zāļu reklāmās aizliegts iekļaut informāciju, kas:

- atsaucas uz zinātnieku, veselības aprūpes darbinieku vai tādu personu ieteikumiem, kuru popularitāte varētu veicināt zāļu patēriņu;
- rada iespaidu, ka zāles ir pārtikas produkts, kosmētikas līdzeklis vai kāds cits plaša patēriņa produkts;
- vērsta tikai vai galvenokārt uz bērnu uzmanības piesaistīšanu u.c. informāciju.

Savukārt veterināro zāļu jomā PVD Veterināro objektu uzraudzības daļas vecākā eksperte Andra Sargūna norāda, ka Ministru kabineta noteikumos Nr.169 "Veterināro zāļu reklamēšanas kārtība" ir noteikts: reklamējot recepšu zāles, reklāmas devējs un reklāmas izplatītājs nodrošina, lai attiecīgā informācija būtu pieejama tikai speciālistiem. Tā kā veterinārās zāles pārsvarā ir recepšu zāles, tas nozīmē, ka veterināro zāļu reklamēšana klasiskā izpratnē – publiski pieejamā vidē, piemēram, uz ielas reklāmas stendos, avīzēs, radio, televīzijā, notiek reti un, ja notiek, tad pieļaujamā veidā – speciālistiem paredzētajos izdevumos un konferencēs.

"Patērētājam ir jābūt vērtīgam un uzmanīgam, izdarot izvēli, it īpaši situācijā, kad preces piedāvā par pazeminātu cenu."

A.Sargūna brīdina, ka produktīvo dzīvnieku (dzīvnieki, kurus audzē un tur dzīvnieku izcelsmes produktu iegūšanai) īpašniekiem ieteicams neuzklaustīt citu personu sniegtu informāciju par zālēm, kā arī nelietot patvaļīgi zāles, par kurām informācija ir iegūta no bukletiem un reklāmas materiāliem, kuri ir paredzēti speciālistiem un kurus dažkārt piedāvā veterināro zāļu izplatītāji.

Prasības atļaužu un izpārdošanu laikā

Arī Patērētāju tiesību aizsardzības likumā ir noteiktas prasības reklāmas jomai. PTAC Komunikāciju daļa norāda: ja ar reklāmu ir izteikts piedāvājums vai pasludināta izpārdošana, to regulē Patērētāju tiesību aizsardzības likums un nosaka, ka tiem ir jāatbilst vispārējām reklāmas prasībām un jānorāda:

- speciālā piedāvājuma priekšmets – datums, kurā speciālais piedāvājums vai izpārdošana sākas un beidzas;
- nosacījumi, no kuriem atkarīgs speciālais piedāvājums vai izpārdošana.

Savukārt vārdus "atlaides", "pazeminātas cenas" vai citus līdzīgas nozīmes vārdus, piedāvājot preces vai pakalpojumus, atļauts lietot tikai tad, ja ir ievēroti visi nosacījumi:

1. tas attiecas uz tādas preces pārdošanu vai tāda pakalpojuma sniegšanu, ar kuru pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs pastāvīgi nodarbojas;
2. šāda tirdzniecība notiek ierobežotā laikposmā;
3. cenas ir zemākas nekā attiecīgo preču vai pakalpojumu parastās cenas.

PTAC uzsver, ka pēc cenu pazemināšanas, atļaužu vai izpārdošanas publiskas izsludināšanas jābūt skaidri norādītai preču un pakalpojumu sākotnējai cenai un cenai pēc pazemināšanas. Par izpārdošanu publiski jāpaziņo vismaz piecas dienas pirms tās sākuma, izliekot paziņojumu tirdzniecības vietā.

Prasības reklāmas devējam zāļu un veterināro zāļu jomā

Reklāmas devējs ir persona, kura nolūkā gūt komerciālu vai citādu labumu pati izgatavo un izplata reklāmu vai kuras uzdevumā un interesēs cita persona izgatavo vai izplata reklāmu (Reklāmas likuma 10.panta 1.daļa). Par reklāmas saturu ir atbildīgs reklāmas devējs.

Veselības inspekcija norāda, ka zāļu reklāmas jomā reklāmas devējam ir jāievēro prasības, kas ir atrunātas Ministru kabineta noteikumos Nr.378 "Zāļu reklamēšanas kārtība un kārtība, kādā zāļu ražotājs ir tiesīgs nodot ārstiem bezmaksas zāļu paraugus" 2.daļā. Sabiedrībai paredzēto zāļu reklāmā ir aizliegts:

- sabiedrībai reklamēt recepšu zāles;
- zāles, kas satur psihotropās vai narkotiskās vielas vai to analogus;
- zāles, kuru iegādes izmaksas daļēji vai pilnībā sedz no valsts budžeta līdzekļiem.

Tāpat zāļu ražotājiem ir aizliegts reklāmas nolūkos izplatīt zāles sabiedrībai. Sabiedrībai paredzēto zāļu reklāmu jāsgatavo tā, lai nerastos šaubas, ka izplatītā informācija ir reklāma un reklamētais produkts ir zāles. Savukārt atļauts reklamēt zāles, kas to sastāva un lietošanas dēļ ir paredzētas un piemērotas lietošanai bez ārsta norādījuma, kā arī bez ārsta uzraudzības.

"Sabiedrībai paredzētā zāļu reklāma jāsgatavo tā, lai nerastos šaubas, ka izplatītā informācija ir reklāma un reklamētais produkts ir zāles."

Bet A.Sargūna informē, ka PVD ir konstatējis gadījumus, kad notiek neatļauta veterināro zāļu pārdošana un informācijas par šo zāļu iedarbību ievietošana internetā. Piemēram, tirgotājs bez licences attiecīgajam uzņēmējdarbības veidam izplata veterinārās zāles vai izplata veterinārās zāles, kuras iegādājamas tikai ar recepti. No šāda veterināro zāļu iegādes veida dzīvnieku īpašniekam būtu jāizvairās.

Kādos gadījumos patērētājs var ziņot?

PTAC Komunikāciju daļa informē, ka ikvienam patērētājam ir tiesības ziņot par reklāmu, kas neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un var aizskart patērētāja intereses, piemēram, reklāma ir maldinoša, ceļ neslavu, propagandē vardarbību utt. Šādos gadījumos patērētājs var griezties PTAC, un

PTAC kā uzraudzības iestāde savas kompetences ietvaros izskatīs prasību, apkopos informāciju, nepieciešamības gadījumā veiks izpēti un izvērtēs reklāmas atbilstību patērētāja interesēm un reklāmas atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, kā arī pieņems lēmumu attiecībā uz konkrēto komercpraksi (piemēram, liegs turpmāk izplatīt šo reklāmu, piemēros sodu u.c.)

Sods par pārkāpumu

PTAC skaidro, ka soda apmēru par pārkāpumiem reklāmas jomā nosaka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.13pants "Reklāmas un komercprakses noteikumu pārkāpšana". Tas paredz:

- par noteiktās kārtības pārkāpšanu reklāmas sniegšanā vai izplatīšanā – fiziskajām personām izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu no divdesmit pieciem līdz simt latiem, bet juridiskajām personām uzliek naudas sodu no piecdesmit līdz piectūkstoš latiem;
- par normatīvo aktu prasībām neatbilstošas reklāmas sniegšanu vai izplatīšanu – uzliek naudas sodu fiziskajām personām no divdesmit pieciem līdz piecšimt latiem, bet juridiskajām personām – no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem;
- par negodīgu komercpraksi – uzliek naudas sodu fiziskajām personām no divdesmit pieciem līdz piecšimt latiem, bet juridiskajām personām – no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem.

© "LV portāla" saturu aizsargā autortiesības.

Izlasi par iespējām to izmantot!

Inheritance

Divorce and legal separation

Property in marriage & civil partnerships

Parental responsibility - child custody and contact rights

Moving/settling abroad with children

Parental child abduction

Family maintenance

Cross-border placement of a child including foster family

European payment order

Court fees concerning European Payment Order procedure

Small claims

Court fees concerning Small Claims procedure

Insolvency/bankruptcy

Securing assets during a claim in EU countries

Civil cases

Criminal cases

Judicial auctions

Videoconferencing

Mediation

Legal aid

Online forms

Where and how

Legal systems - EU and national

European Judicial Atlas in civil matters

Defendants (criminal proceedings)

Victims of crime

Fundamental rights

Public documents

Rights of minors in court proceedings

Access to justice in environmental matters

EU law

Impact of COVID-19 on the justice field

National legislation

International law

Publication of official announcements

Consumer Law Database

Glossaries and translations

EU case law

European Case Law Identifier (ECLI)

European Case Law Identifier (ECLI) search engine

Freedom of movement and other Union citizens' rights

National case law

International case law

Business registers – search for a company in the EU

Business registers in EU countries

Land registers - EU level

Land registers in EU countries

Bankruptcy and insolvency registers

Bankruptcy & insolvency registers - search for insolvent firms in the EU

Types of legal professions

Lawyers

Notaries

Legal translators/interpreters

[Find an expert](#)

[Forensic experts](#)

[Mediators](#)

[Training of legal practitioners](#)

[European Judicial Network in civil and commercial matters](#)

[European Judicial Network in criminal matters](#)

[Eurojust](#)

[European Law Institute](#)

[EuroPris](#)

[Report a technical/content problem or give feedback on this page](#)

[Cookies](#)

[Legal notice](#)

[Brexit notice](#)

[Contact](#)

[Sitemap](#)